

A person wearing a green and tan fishing waders, a cap, and a backpack is standing on a grassy bank, casting a fly rod into a stream. The background is a dense forest with tall trees. The scene is captured in a vertical orientation.

Vapaa- ajankalastuksen eettiset säännöt

Vapaa-ajankalastuksen eettiset säännöt

EIFAC Code of Practice for Recreational Fisheries 2008.
Suomennos; Hannu Lehtonen ja Kai Samanen

Artikla 1. Luonne ja soveltamisala

Ohjeet on tarkoitettu kaikille EIFAC:in jäsenmaissa vapaa-ajankalastuksen parissa toimiville ja niille tahoille, jotka vaikuttavat epäsuorasti tai suoraan vesiekosysteemeihin, kalavaroihin ja vapaa-ajankalastukseen.

Säännöt sisältävät yleiset periaatteet vapaa-ajankalastuksen harjoittamiselle ja kehittämiseksi. Ne kattavat myös muita sektoreita, kuten istutuspoikasten tuoton, pyydysten valmistuksen, kalastusmatkailun, julkisen sanan sekä kalakantojen hoidon ja tutkimuksen.

Artikla 2. Tavoitteet

Tavoitteena on saada aikaan lainsäädännön kanssa sopusoinnussa olevat käytännöt ja toteuttamistavat mm.

- edistämällä vapaa-ajankalastuksen, kalakantojen hoidon ja kestävän kehityksen tietojen ja kokemusten vaihtoa,
- tukemalla julkishallinnon, järjestöjen ja yksittäisten vapaa-ajankalastajien yhteistyötä,
- edistämällä vapaa-ajankalastuksen sosioekonomisen merkityksen ymmärtämistä,
- kehittämällä parhaita menettelyjä vesiekosysteemiin ja -eliöiden pitkän ajan kestävyys ja vastuuntuntoisen käytön kannalta sekä edistämällä kalavarojen ja vesiekosysteemien suojelua.

Artikla 3. Toimeenpano ja päivitys

- Tavoitteiden ja periaatteiden toteuttaminen tapahtuu yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten päätöksentekijöiden kanssa.
- EIFAC päivittää jatkuvasti eettisten sääntöjen sisältöä ja toteutumista vapaa-ajankalastuksessa tapahtuvien muutosten mukaan.

Artikla 4. Yleiset periaatteet

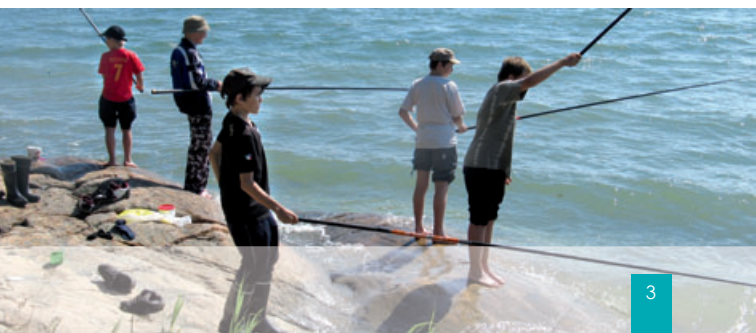
Eri tason päättäjien tulee edistää pääsyä kalastusharrastuksen pariin sekä varmistaa, että kalastus tapahtuu kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja ilman kalastajaryhmien välisiä ristiriitoja.

Vapaa-ajankalastajien tulee päästä mukaan kaikkiin vesiekosysteemeihin vaikuttaviin päätöksentekoprosesseihin. Vapaa-ajankalastusta tulee harjoittaa sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullisella ja kestäväällä tavalla.

Artikla 5. Ympäristöstä huolehtiminen ja etiikka

Ympäristön suojelu on kaiken muun edelle menevä periaate. Vapaa-ajankalastajien tulee tietää, että kalat, samoin kuin muutkin vesieläimet elävät elinympäristön mahdollistamissa rajoissa ja että kalastuksen aiheuttama kuolevuus sekä muut ihmisen toimenpiteet voivat vaikuttaa haitallisesti kalakantoihin ja yksittäisiin kaloihin.

Alan toimijoiden tulee osallistua valistustoimintaan, yleisen tietouden ja vapaa-ajankalastuksen imagon kasvattamiseen sekä kalastuksen edellytysten ylläpitoon, turvaamiseen ja voimistamiseen.

Artikla 6. Menettelytavat ja toiminnan puitteet

Päätöksentekijöiden pitää pätevyytensä ja kykynsä mukaan laatia, tarkistaa ja päivittää vapaa-ajankalastusta koskevaa politiikkaa kalastusmahdollisuuksien turvaamiseksi ja kehittämiseksi sekä kalavarojen kestävän käytön edistämiseksi.

Päätöksentekijöiden tulee tarjota välttämättömät resurssit, tiedot ja infrastruktuuri kestävän vapaa-ajankalastuksen hallinnoimiseksi, turvaamiseksi ja kehittämiseksi sekä varmistaa, että vapaa-ajankalastajasektorin edustaja kuullaan päätöksenteon yhteydessä ja alan edustajat ovat mukana vesiekosysteemien hoitoon, suojeluun ja suunnitteluun liittyvissä asioissa.

Tulee myös edistää sellaisia menettelytapoja, joilla voidaan sovittaa ristiriidat vapaa-ajankalastajien ja muiden vesiluonnonvarojen käyttäjien välillä.

Artikla 7. Sääntöjen noudattaminen ja toteuttaminen

Tulee määritellä sellaiset mekanismit ja menettelytavat (esim. rangaistukset), joilla voidaan varmistaa eettisten sääntöjen noudattaminen ja toteuttaminen ympäristö- ja kalatalouslainsäädännössä ja muissa aiheeseen liittyvissä säädöksissä.

Artikla 8. Vapaa-ajankalastuksen harjoittaminen

- Noudata turvallisuussäädöksiä.
- Älä myy kalaa.
- Älä ota enempää kalaa kuin tarvitset.
- Kalasta vain säädösten mukaisilla välineillä.
- Älä heitä jätteitä luontoon ja kerää pois siellä jo olevat jätteet ja vie ne asianmukaisesti jätteenkeräilyyn.
- Jos havaitset vesien pilaantumista, kuolleita kaloja tai outoja lajeja, ilmoita välittömästi asianmukaisille viranomaisille.
- Älä päästä vesiin sinne kuulumattomia eläimiä tai kasveja.
- Minimoi aiheuttamasi haitta linnuille, kasvillisuudelle ja muulle luonnolle.

Artikla 9. Kalojen hyvinvointi

- Vapaa-ajankalastajien pitää hyväksyä se tosiasia, että kalastus aiheuttaa kaloille fyysisiä vahinkoja ja stressiä.
- Kalastusvälineiden tulee olla sellaisia, joilla kala saadaan ylös mahdollisimman nopeasti ja kaloille aiheutetaan mahdollisimman vähän kipua ja ulkoisia vahinkoja.
- Elävän syöttikalan käyttöä on vältettävä.
- Jos kala on tarkoitus punnita ja vapauttaa, se on punnittava siten, että vedestä poissaoloaika on mahdollisimman lyhyt ja punnituksesta ei aiheudu kalalle ulkoista vahinkoa.

Artikla 10. Vapaa-ajankalastajasektorin vuorovaikutukset

Vapaa-ajankalastuksen ja vesiekosysteemien hoidosta vastaavien pitää:

- varmistaa, että koko päätöksentekoprosessi on läpinäkyvä,
- varmistaa, että kaikilla asianosaisilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä asioista päätettäessä,
- ymmärtää, että jotkut toiminnat voivat painaa vaakakupissa vapaa-ajankalastusta enemmän,
- kunnioittaa vesienomistajien ja muiden vesillä liikkujien oikeuksia.

Artikla 11. Vapaa-ajankalastuksen hoito

- Vapaa-ajan-kalastus tapahtuu kestävän käytön periaattein.
- Kalastuksessa on noudatettava varovaisuusperiaatetta.
- Kalavesien hoidossa tulee ottaa huomioon niin ekologiset kuin sosiaalisetkin näkökohdat. Päätöksenteon tulee pohjautua parhaaseen mahdolliseen tutkittuun tietoon ja tavoitteiden tulee olla selkeästi määriteltäviä ja mitattavia.
- Hoitokohteina voivat olla kalojen elinympäristöt, kalastajat ja kalastustavat sekä kalakannat ja -yhteisöt.
- Elinympäristöjen suojelu ja parantaminen on asetettava hoitotoimenpiteenä kalaistutusten edelle.
- Hoidon tavoitteena tulee olla sosiaalisten ja taloudellisten hyötyjen maksimointi ja liikikalastuksen estäminen.

Artikla 12. Tutkimus

- Vapaa-ajankalastukseen kohdistuvaa tutkimustoimintaa tulee kannustaa.
- Tutkimuksissa tulisi suosia monialaista, monitieteistä ja poikkitieteellistä lähestymistapaa.
- Tutkimuksen kannalta tärkeimmät kysymykset tulisi kartoittaa.
- Tutkijoiden tulisi rohkaista kalastajia antamaan tietoja kalastuksestaan ja havainnoistaan ja osallistumaan siten aktiivisesti kalakantojen seurantaan.

Artikla 13. Tiedottaminen ja koulutus

Vapaa-ajankalastussektorin tulee edistää eettisten sääntöjen tunnettavuutta tiedottamalla ja kouluttamalla vapaa-ajankalastajia, kalavedenhoitajia, alan päättäjiä ja muita tarvittavia tahoja.

Esitteen tuottajat:

Rahoitettu osittain Uudenmaan ELY-keskuksen myöntämillä kalastuksenhoitomaksuvaroilla.

SUOMEN VAPAA-AJAN-
KALASTAJIEN
KESKUSJÄRJESTÖ

METSÄHALLITUS

Suomen luonnonsuojeluliitto

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kalastusmatkailun
Osaamiskeskus ry

Vapaa-ajankalastuksen eettiset säännöt

Euroopan sisävesikalastuskomissio (EIFAC) julkisti vuonna 2008 vapaa-ajan kalastuksen eettiset säännöt (Code of Practice for Recreational Fisheries). Säännöt sisältävät yhteensä 13 artiklaa, jotka kattavat lähes kaiken mahdollisen vapaa-ajankalastukseen ja sen hallinnointiin liittyvän toiminnan. Säännöt ovat suosituksia jäsenmaille.